

ÇOCUK İSTİSMARI VE CİNSEL İSTİSMARIN ÖNLENMESİNDE
MEDYANIN ROLÜNÜN İNCELENMESİ¹ANALYSIS OF THE ROLE OF MEDIA IN PREVENTION OF CHILD
ABUSE AND SEXUAL ABUSE*Murat KORKMAZ¹, Selvinaz SAÇAN², Ali Serdar YÜCEL³, Ayça GÜRKAN⁴,
Ali Murat KIRIK⁵*¹ Güven Grup A.Ş. Finans Yönetmeni İstanbul / Türkiye² Adnan Menderes Üniversitesi Söke Sağlık Yüksek Okulu Çocuk Gelişimi A.D. Aydın / Türkiye³ Fırat Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Elazığ / Türkiye⁴ Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Psikiyatri Hemşireliği A.D. İzmir / Türkiye⁵ Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi Radyo Televizyon A.D. İstanbul / Türkiye

Öz: Son yıllarda çocuklara yönelik artan cinsel istismar konusu yazılı ve görsel basında sıkça gündeme gelen konular arasındadır. Günümüzde bilgilendirme, haber verme, eğitime, etkileme ve kamuoyu oluşturma gücüne sahip olan medyanın da bu konuya bakışı önem arz etmektedir. Bu araştırma çocuk istismarı ve önlenmesinde medyanın rolü ve yapılması gerekenlerin uygulamalı olarak incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Uygulamalı olarak yapılan bu araştırma İstanbul, Ankara, İzmir, Eskişehir, Aydın, Bursa, Diyarbakır, Erzurum ve Samsun illerinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmada Basit Rastal Yöntem uygulanmış ve katılımcıların tamamı (N=3050) rastgele yöntemle seçilmiştir. Araştırmada 5'li likert ölçek ve katılımcıların demografik özelliklerini belirlenmesine yönelik bir anket kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen veriler SPSS 18 istatistik programı ile analiz edilmiştir. Cronbach's Alpha kat sayısı olarak 0.871 değeri elde edilmiştir. Verilerin analizinde Korelasyon, Anova, Faktör analizi, Man Whitney U, Ki-Kare teknikleri uygulanarak araştırma genişletilmiştir. Araştırma sonunda, ebeveynin cinsel taciz konusunda bilgi sahibi olmasının cinsellik konusunda çocuğunu bilgilendirmesiyle, ebeveynin cinsel taciz konusunda çocuğunun nasıl davranması gerektiği konusunda bilgilendirmesi ile çocuğun sahip olduğu arkadaşlarını tanıma ve çocuğun yaşadığı bir istismar olayını paylaşması arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Katılımcılara ait bazı değişkenlerin (yaş, cinsiyet, eğitim durumu) farklı boyutlarda etkili olduğu bulunmuştur. Ayrıca çocuğun cinsiyetinin günlük televizyon izleme süresinden bağımsız olduğu, fakat cinsel istismar yaşamasından bağımsız olmadığı, ebeveyn cinsiyetinin, çocuğun cinsel istismardan nasıl korunması gerektiği konusunda bilgilendirme, sosyal paylaşımlarını takip etme ve elektronik cihazları kullanma davranışına sınır getirme konularında farklılığa neden olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: İstismar, Çocuk, Medya, Cinsel Taciz, Ebeveyn

Abstract: The subject of increasing sexual abuse towards children in recent years is among the frequently discussed matters in press and media. The perspective of media having the power of informing, notifying, educating, affecting and creating a public opinion concerning this matter is highly important. The purpose of this study is to make an applied analysis as to the role of media and things-to-do in prevention of child abuse. This applied research was conducted in the provinces of İstanbul, Ankara, İzmir, Eskişehir, Aydın, Bursa, Diyarbakır, Erzurum and Samsun. Simple Random Sampling was applied in the research and all participants (N=3050) were randomly selected. 5-point likert scale and a questionnaire directed to determining the demographic characteristics of participants were used in the research. Data obtained from the research were analyzed with SPSS 18 statistics program. The value of 0.871 was found as the Cronbach's Alpha coefficient. The research was extended by using Correlation, Anova, Factor analysis, Man Whitney U, Chi-square techniques in the analysis of data. Following the research, a significant relation has been found between the fact that if parents have knowledge about sexual abuse, they can enlighten their children about sexuality and that parents inform their children regarding how to behave in case of sexual abuse; between child's recognition of their friends and child's sharing an abuse experienced. It has been found that some variables of the participants (age, sex, educational background) are effective in different dimensions. Besides, it has been concluded that child's sex is independent from the daily hours of watching TV; however, it is not independent from experiencing sexual abuse, and parents' sex results in differences regarding informing child about how to protect from sexual abuse, following social shares and bringing limitations to use of electronic devices.

Key Words: Abuse, Child, Media, Sexual Abuse, Parent

Doi: 10.17360/UHPPD.2015310992

- (1) **Sorumlu Yazar:** Selvinaz SAÇAN, Adnan Menderes Üniversitesi Söke Sağlık Yüksek Okulu Çocuk Gelişimi A.D. Aydın / Türkiye skuzucu@gmail.com **Geliş Tarihi / Received:** 04.01.2015 **Kabul Tarihi/ Accepted:** 20.04.2015 **Makalenin Türü:** Type of article (Araştırma – Uygulama / Research -Application) **Çıkar Çatışması / Conflict of Interest:** Yok / None “Etik Kurul Raporu Yok - None of Ethics Committee”

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 İlkbahar Yaz

INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

May / June / July / August 2015 Issue: 03 Volume: 02 Spring Summer

JEL KODU: 10-I11-I12-I30 ID:20 K:25

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

GİRİŞ

Dünya Sağlık Örgütü tarafından çocuk istismarı, “çocuğun sağlığını, fiziksel gelişimini olumsuz yönde etkileyen, bir yetişkin, toplum veya ülkesi tarafından bilerek veya bilmeyerek yapılan davranışlar” olarak tanımlamaktadır. Dünya Sağlık Örgütü’nün verilerine göre dünyada 1-14 yaş grubundaki 40 milyon çocuk istismar veya ihmale uğramakta, desteğe ihtiyaç duymaktadır (Şimşek ve ark., 2004).

Ülkemizde istismar ve ihmalin araştırıldığı lise öğrencileri ile yapılan bir çalışmada ihmalin en sık (%16,5) karşılaşılan durum olduğu belirlenmiştir. Bunu sırasıyla; duygusal (%15,9), fiziksel (%13,5), cinsel (ensest dahil) (%10,7) istismar vakaları izlemiştir (Zoroğlu ve ark. 2001). Tahiroğlu ve arkadaşları (2008) tarafından yapılan bir çalışmada adli başvuruların % 81,3’ünü cinsel istismar vakaların oluşturduğu saptanmıştır.

Cinsel istismara kızların erkeklere göre daha fazla maruz kaldığı bildirilmektedir (Dubowitz 2002, Bilginer ve ark.,2013). Barth ve arkadaşları (2013) tarafından 2002-2009 yılları arasında çocuk istismarı ile ilgili 24 ülkede yapılan 55 çalışma değerlendirilmiş ve benzer şekilde kızların erkeklere göre daha fazla istismara maruz kaldığı bulunmuştur. Çocuk istismarı, tekrarlanabilir olması ve çocuğa genellikle en yakınları tarafından yapılıyor olması ve çocuğun yaşamının ilerleyen yıllarını da etkileyecek uzun süre etkilerinin olması

nedeniyle tanınması ve tedavi edilmesi en zor olan travma şeklidir (Johnson, 2000, Dubowitz, 2002, Yılmaz ve ark., 2003, Akbaş ve ark., 2009, Uğur ve ark., 2012). Ortaya çıkarılan vaka sayısı kadar bildirilmemiş, kayıtlara geçmemiş çok sayıda vaka olduğu da tahmin edilmektedir. ¹

Saldırganın çoğu zaman tanıdık ve güven duyulan, aileden ya da yakın çevreden bir yetişkin olması nedeniyle sevgisinin ve güveninin kötüye kullanılması çocukta güven duygusunu derinden etkilemektedir. Yaşadıklarını anlattığında, çocuğa inanılmaması ve suçlayıcı bir tavır alınması da çocuğun yalnızlaşmasına ve güven duygusu ile adalet duygusunun zedelenmesine neden olabilmektedir (Uğur ve ark., 2012).

İstismar çocukta oluşabilecek korku, depresyon, dikkat eksikliği, düşük benlik algısı, arkadaşlık kurmada ve devam ettirmede sorun, başkalarına güvenmeme, kendine zarar verme, alkol ve uyuşturucu kullanımı, riskli davranışlar gösterme gibi fiziksel ve psikolojik zararların yanı sıra, erişkinlik döneminde de bazı etkilere neden olabilmektedir. Bunlar; gelişimsel bozukluklar, uyku bozuklukları, yeme bozuklukları, alkol veya ilaç bağımlılığı, depresyon, anksiyete, panik bozukluğu, suç işleme ve şiddet davranışında artış, kendine zarar verme ve intihara eğilim, kendi çocuklarına da aynı yöntemleri kullanma eğilimi olarak sayılabilir (Diaz ve ark., 2002, Gershoof, 2002).

1 (<http://www.5te1.cocukhaklariizleme.org>)

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 İlkbahar Yaz

INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

May / June / July / August 2015 Issue: 03 Volume: 02 Spring Summer

JEL KODU: I0-I11-I12-I30 ID:20 K:25

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

Çocukların, ana-babalarının ya da başkalarının bakımında iken “bedensel ve zihinsel şiddetin her türünden” korunmaları gerektiği, ülkemizin de taraf olduğu Çocuk Haklarına dair Sözleşme’de yer almıştır. Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi’nin 19, 32, 34 ve 35, 37, 38. maddeleri uyarınca taraf devletler, çocuğu her türlü ihmal, istismar ve sömürüye karşı koruma güvencesi verirler. Bu amaçla; özellikle çocukların yasa dışı veya psikolojik olarak zararlı herhangi bir cinsel etkinliğe özendirilmelerini veya zorlanmalarını, ticari amaçlı cinsel sömürde ve cinsel istismarla ilgili işitsel veya görsel materyallerde kullanılmalarını önlemek amacıyla her türlü tedbiri almakla yükümlüdürler. Sözleşmeye ek olarak Türkiye, Çocuk Satışı, Çocuk Fuhuşu ve Çocuk Pornografisi ile İlgili Ek Protokol’ü, CEDAW’I, Palermo Protokolü’nü, İnsan Ticaretine Karşı Eyleme İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi’ni ve Sanal Ortamda İşlenen Suçlara İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi’ni imzalamış ve onaylamıştır. Lanzarote “Avrupa Konseyi Çocukların Cinsel Sömürü ve İstismara Karşı Korunması Sözleşmesi” Sözleşmesi’ni de 2011 tarihinde onaylamış ve 2012 yılında yürürlüğe sokmuştur; 2005 yılında kabul edilen Çocuk Koruma Kanunu, Çocuk Hakları Sözleşmesi’nde yer alan ilkelerin çoğunu kısıtlı da olsa kapsamaktadır. 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu

ile ek protokolün uygulanması için gerekli bazı düzenlemeler de yapılmıştır.²

Beş duyu organı yenidoğan bebeğin çevreyi tanıma ve uyum sağlama adına dünyaya açılan pencereleridir. Yaşamın ilk yılından itibaren ne kadar çok görsel, işitsel, dokunsal, tatlar ve kokularla tanışırse duyuları da o kadar gelişmektedir. Yaşadığımız çağda edindiğimiz görsel ve işitsel verilerin büyük oranı “medya” kaynaklıdır. Pek çok çocuk ailesi dışındaki dünyayı, kavramları, varlıkları medya aracılığı ile öğrenmektedir. Çocuğun yaşantısına medya, neredeyse doğar doğmaz girmektedir.

Dünyada çocuğun değerinin artması başta an-ne-baba olmak üzere tüm yetişkinlerin ilgisinin daha fazla çocuk üzerine yoğunlaşmasına neden olmuştur. Buna paralel olarak medyada yer alan çocuk programları ve reklamları da giderek artış göstermiştir. Bebeklikten itibaren tüm çocuklara yönelik birçok TV programları, DVD seçenekleri ve video oyunları vardır. Son yıllarda çocukların yaşamlarının doğdukları andan itibaren ekran önünde geçtiği söylenebilir (Wartella ve Robb, 2011). Araştırmalar, 2 yaşın altındaki çocukların üçte ikisinin TV izlediği, %38’inin video izlemek, oyun oynamak için bir akıllı telefon, tablet veya benzeri cihaz kullandığı bildirilmiştir. Televizyon karşısında geçirilen süreler bakıldığında; 2 yaşın altındaki çocukların günde yaklaşık bir saat,

2 (<http://www.5te1.cocukhaklariizleme.org>)

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 İlkbahar Yaz

INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

May / June / July / August 2015 Issue: 03 Volume: 02 Spring Summer

JEL KODU: 10-I11-I12-I30 ID:20 K:25

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

2-4 yaş arası çocukların 1-2 saat, 5-8 yaş arası çocukların ise 2-2,5 saatlerini ekran karşısında geçirdikleri bildirilmiştir. Ayrıca son yıllarda ekran karşısında geçirilen sürenin azaldığı buna karşılık mobil iletişim araçlarını kullanımının arttığına da dikkat çekilmiştir (Common Sense Media, 2013).

Arkadaşlık ilişkilerinin yoğunluk kazandığı ve kimlik gelişimi döneminde olan ergenlerin kendilerini ifade etmelerinde kolaylık sağlayan medyaya daha fazla ilgi gösterdikleri belirtilmiştir (Greenhow, Robelia ve Hughes, 2009). Ayrıca cinsellik hakkındaki bilgilerin ve değerlerin edinildiği bu dönemde ergenlerin cinsel sosyalleşmesinde medya önemli bir araç olarak kabul edilmektedir (Ward, 2003).

25 Avrupa ülkesinde, internet kullanan 9-16 yaş grubu 25,142 çocuk ve ebeveynleri ile yüz yüze görüşmelerle yapılan araştırmada; çocukların %93'ünün en az haftada bir kez, %60'ının her gün çevrimiçi olduğu, 9-10 yaşındakilerin %26'sı, 11-12 yaşındakilerin %49'u, 13-14 yaşındakilerin %73'ü ve 15-16 yaşındakilerin %82'sinin internette bir profile sahip olduğu bulunmuştur. Sosyal paylaşım sitesi kullanıcısı çocukların %26'sının herkese açık profile sahip olduğu, %29'unun arkadaş listesinde 100'den fazla kişi bulunduğu bildirilmiştir (AÇÇP, 2010).

Türkiye'de 9-16 yaş grubu çocukların % 60'ının interneti her gün kullandığı belirtilmiştir (AÇÇP,

2010). Ayrıca internet; web günlüğü, Facebook, Twitter gibi sosyal medya ortamlarında paylaşımda bulunma amaçlı yaygın olarak kullanılmaktadır (TÜİK, 2011). Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK), Yayın Araştırmaları ve Ölçme Dairesi tarafından 25 Nisan- 3 Mayıs 2006 tarihleri arasında 17 ilde 7-14 yaşları arasında ve ilköğretim okullarına devam eden toplam 1719 kız ve erkek öğrencinin televizyon izleme alışkanlıklarını belirlemek amacıyla yapılan araştırmada, İlköğretim çağındaki öğrencilerin boş zamanlarını; % 64,9'unun kitap okuyarak, % 64,6'sının televizyon izleyerek geçirdikleri bildirilmiştir (RTÜK, 2006).

Ülkemizde çocukları televizyon yayınlarının olumsuz etkilerinden korumak için hem ulusal, hem de uluslararası düzeyde çeşitli düzenlemeler yapan Radyo ve Televizyon Üst Kurulu başta Akıllı İşaretler Uyarıcı Sembol Sistemi olmak üzere, Medya Okuryazarlığı Projesini başlatmıştır (RTÜK, 2006).

2007-2008 Eğitim ve Öğretim yılında ilköğretim müfredatına seçmeli Medya Okuryazarlığı dersi eklenmiştir. 2012 yılında MEB, RTÜK ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı işbirliği ile Medya Okuryazarlığı Çalıştayı yapılmış ve çalıştay sonucunda Medya Okuryazarlığı eğitiminin okulöncesinden itibaren tüm eğitim kademelelerinde diğer derslerle ilişkilendirilerek verilmesi vurgulanmıştır (RTÜK, 2012).

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 İlkbahar Yaz

INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

May / June / July / August 2015 Issue: 03 Volume: 02 Spring Summer

JEL KODU: I0-I11-I12-I30 ID:20 K:25

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

Türkiye’de 6–17 yaşları arasındaki çocuk ve gençlerin günde ortalama 3–4 saat televizyon izledikleri ve okul dışındaki birinci etkinliklerinin televizyon izlemek olduğu belirtilmektedir (www.medyaokuryazarligi.org.tr/documents/program.pdf).

Çocuk-televizyon etkileşimini belirleyen kurum temelde ailedir. Ailenin televizyon izleme bilinci ve alışkanlığı çocuğa doğrudan etki etmektedir. Nitekim çocuk, televizyonda sadece çocuk programlarını değil, yetişkinlerin izlediği her şeyi izleme eğilimi göstermektedir (Şirin, 1998). Bu nedenle ebeveyn veya çocuğun bakımını üstlenen kişilerin tercihleri çocukların tercihlerini ciddi şekilde etkilemektedir.

Reklamlar, özellikle televizyonda çocukları etkileyen önemli bir konudur. Reklamların çocukların daha çok ilgisini çekecek şekilde sunulması, çocuğun gün boyu aynı reklamla sıklıkla karşılaşması ve reklam dilinin ritmik ve/veya tekerlemeler içermesi nedenleriyle çocuklar tarafından kolayca etkisi altında kalınmakta, taklit edilmekte ve çocuklar reklamı diline dolayabilmektedir. Düşünce, dil ve kavramların kazanıldığı çocukluk yıllarında reklamların etkisi ile koşullanma çocukların düşünme becerilerini olumsuz etkileyebilmektedir.

Çocuklar için reklamları yapılan gıda ve içeceklerin besin değerleri düşük (Stitt ve Kunkel, 2008), kalori değeri ise yüksektir. Medyadaki pazarlama tekniklerinin çocukların gıda tercihlerini

ve tüketimini etkilediği, bu ürünleri almaları konusunda ebeveynlerini zorladıkları bilinmektedir. Bu durumun yetersiz ve dengesiz beslenmeye ve obeziteye yol açabileceği değerlendirilmektedir.

Birçok sosyal medya ağında 13 yaşından küçük çocukların kendi başlarına hesap açmalarına izin verilmese de çocuklar yaşlarını büyük göstererek kendilerine ait sayfa oluşturmaktadırlar. Yapılan araştırmada, 9-12 yaş aralığı çocukların % 38’nin bir sosyal ağda profili bulunmaktadır (AÇÇP, 2010). Sosyal ağda iletişime geçtikleri diğer kişilerinde yaşlarını ve diğer kişisel özelliklerini doğru göstermeyebilecekleri konusunda çocukları bilinçlendirmek önemlidir.

Medya Şiddet ve Korku

Medyada şiddetin sıradan bir olaymış gibi yayınlanması ve çocuğun bu şekilde izlemesi davranışlarını etkilemekte, saldırgan davranışlarını arttırabilmekte, içinde yaşadığı dünyaya karşı korku ve kaygı oluşturmaktadır. Bunun yanında sıradan sunulan şiddet olayları çocuğun da şiddeti sıradanlaştırarak duyarsızlaşmasına ve çatışmaları çözmek için şiddeti kullanmasına yol açabilmektedir.

Çocukların davranışına yön vermede etkili araçlardan biri taklittir. Çocukların bir başkasını taklit eğilimleri nedeniyle bir kişiyi saldırgan davranırken görürse bu davranışları kopya edebilir ve sözle saldırmayı, bağırmaı, eleştirmeyi, şiddete

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 İlkbahar Yaz

INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

May / June / July / August 2015 Issue: 03 Volume: 02 Spring Summer

JEL KODU: 10-I11-I12-I30 ID:20 K:25

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

başvurmayı, taş atmayı öğrenebilir. Çocuklar hem önemli, güçlü, başarılı ve sevilen kişileri hem de en çok gördükleri kişileri taklit etmektedirler (Freedman ve ark, 2003). Bu nedenle çocukların televizyon programlarında izledikleri alkol, sigara ve madde kullanımı, her türlü ayırmıcılık, suç davranışları, kaba ve küfürlü konuşmalar; özellikle çocuk ve gençlerin önem verdikleri ve beğendikleri karakterler tarafından sergileniyorsa taklit edilme oranları artmaktadır.

Huesmann ve arkadaşları (2003), çocukların şiddet içerikli video oyunları oynama veya TV izlemenin saldırgan davranışlarla ilişkili olduğunu ve ilerleyen yıllarda da saldırgan davranışlara yol açabileceğini belirtmektedir.

Wilson (2008), medyanın çocukların duygusal beceri gelişimlerine uzun dönem etkileri üzerine araştırmaların sınırlı olmasına rağmen, medyanın çocuklarda korku ve endişe yaratabildiği, şiddet içeren televizyon programlarının çocukların saldırgan davranışlarını artırdığını, şiddet içeren video oyunları oynamanın da benzer etkiye neden olduğunu bildirmiştir.

Medya Çocuk ve Eğitim

Medya bilgilendirici, eğlendirici ve ilgi çekici özelliği ile çocuklara keşfetme, kendi kişisel güçlerinin farkına varma ve kaynakları doğru ve etkin kullanmaya yönelik bir rehber olabilir. Wilson (2008), medyaya karşı olumlu ve olum-

suz duyarlılığın çocuğun yaşına, cinsiyetine ve ekrandaki karakterlerle ne ölçüde özdeşleştiğine bağlı olduğunu bulmuştur.

İlköğretim okulu 5. sınıf öğrencilerin TV izleme ve bilgisayar kullanmanın okuma alışkanlıklarına etkisi üzerine yapılan çalışmada, TV izleme ve bilgisayar kullanımı ile kitap okuma arasında ters orantılı bir ilişki olduğu bildirilmiş ve bu konuda özel ve devlet okulunda öğrenim gören öğrenciler arasında fark bulunmamıştır (Aksaçlıoğlu, 2005).

Christakis ve Zimmermann (2007), çocuklarda TV ve video oyunları ile geçirilen zamanın Dikkat Eksikliği ve Hiperaktivite Bozukluğu ile ilişkili olabileceğini bildirmişlerdir.

İnternet, çocuklardan yaşlılara tüm bireylerin kolaylıkla ulaşabildiği ve kullanabildiği bir bilişim teknolojisi ürünüdür. İnternetin çocuk ve gençlere eğitim, eğlence ve gelişimi destekleme anlamında çeşitli fırsatlar sunduğu açıktır.

Çocukların algılarının geliştiği en önemli evre olan 0-6 yaş döneminde televizyonun sunduğu görsel ve işitsel uyarıcıların çocuğun gelişiminde büyük önemi vardır. Özellikle alt sosyo-ekonomik çevrede büyüyen çocukların uyarıcı yoksunluğuna bağlı olarak gelişimlerinin sekteye uğramasına katkıda bulunur. Çünkü hangi gelir grubunda olursa olsun televizyonun olmadığı ev yoktur. Medya çocuklara günlük konuşmalar, öyküler, şarkılar, matematiksel işlemler konusunda bilgi

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 İlkbahar Yaz

INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

May / June / July / August 2015 Issue: 03 Volume: 02 Spring Summer

JEL KODU: I0-I11-I12-I30 ID:20 K:25

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

kazandırır ve sanatsal faaliyetler ile çocuk ve ebeveynine model olarak çocukların hem bilişsel hem de motor gelişimlerine katkıda bulunur. Erken çocukluk dönemini hedef alan başarılı medya programları vardır. Bu anlamda medyada çocukların yoğun olarak televizyon izledikleri saatte eğitici, uyarıcı programların yayınlanması son derece önemlidir.

Alt sosyoekonomik düzeyde okulöncesi çocuğa sahip Meksika kökenli annelerin televizyon izleme ile ilgili ebeveyn davranışları hakkında yapılan çalışmada, anneler belirli programların eğitimsel değerine vurgu yapmış, ailece televizyon izleme ve ev içi sorumluluklarının yerine getirilmesinde televizyonun rolü konusunda olumlu görüş bildirmişlerdir (Thompson, Polk, Cheah, Vandewater, Johnson, Chrismer ve Tschann, 2015).

Televizyonun, dil gelişimini hızlandırmak, söz dağarcığını artırmak, bilgi düzeyini yükseltmek gibi olumlu etkileri de vardır (Yörükoğlu, 1985). İlköğretim öğrencileri televizyon izlemenin faydaları konusunda ağırlıklı olarak “bilgilendiriyor” % 59.9, % 13.6’sı “eğlendiriyor” ve % 6.7 ile “hayal dünyamı geliştiriyor” cevabını vermişlerdir (RTÜK, 2006).

Doğru medyaya ulaşmış çocukların ulaşmayanlara göre yaşadıkları bölge, dünya ve farklı kültürler hakkında daha fazla bilgiye sahip oldukları, dil ve beyin gelişimlerinin desteklendiği ve okula daha hazır bir şekilde başladıkları bildirilmiştir (Lemish

ve Kolucki, 2013). Benzer şekilde Zuckerman ve Khandekar (2010), çocuk ile ona bakan kişi arasındaki bağı güçlendirdiği, çocukların öğrenme isteğini arttırdığı, dil becerilerini geliştirdiği ve okula hazırladığını belirtmişlerdir.

Medyanın Çocuklar Üzerindeki Güven Duygusu

Medya televizyondan başlayarak yeni medya araçları olan cep telefonları, iPad’ler ve sosyal medya aracılığı ile çocukların yaşamlarında güçlü bir etkiye sahiptir. Çocuk ve gençler için televizyon hala birinci sırada olmasına rağmen diğer yeni teknoloji ürünleri giderek daha popüler olmaktadır. Amerikan Pediatri Akademisi, medya mesajlarının potansiyel zararlı etkileri konusunda ki endişenin hala devam ettiğini fakat, medya kullanımının önemli pozitif ve olumlu sosyal etkilerinin de kabul edilmesi gerektiğini belirtmektedir (American Academy of Pediatrics, 2013).

Yardımlaşma, bağışta bulunma ya da paylaşmayı gösteren programları izleyen çocukların bu davranışları gösterme olasılıkları artabilmektedir. Nitekim youtube’ da bağışta bulunmanın önemi ve olumlu katkılarını gösteren kısa filmi izleyen çocukların evlerinde aileleri ile birlikte bağış kutusu oluşturdukları, ailenin her bireyinin haftalık harçlığından bağış kutusuna bir miktar para koydukları ve biriken parayı ihtiyacı olan kişi veya kurumlara verdikleri gözlenmiştir.

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 İlkbahar Yaz

INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

May / June / July / August 2015 Issue: 03 Volume: 02 Spring Summer

JEL KODU: 10-I11-I12-I30 ID:20 K:25

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

Medya programları, çocuk ve gençlere yaşadıkları toplumda hangi değerlerin ve kimlerin değerli sayıldığını yansıtmaları nedeniyle oldukça büyük önem taşımaktadır. Toplumsal cinsiyete ilişkin rollerin medyada eşitlikçi bir şekilde yansıtılması çocuklarda güven duygusunu pekiştirir, olumlu cinsel kimlik kazanmalarına yardım eder. Irk, etnik köken, engel durumu, sahip olduğu dini inanç, yaşadığı coğrafi bölge, yaş gibi özelliklerin eşit bir şekilde temsil edilmesi, bir grubun aşağılanmaması, kendileri ve başkalarını algılama biçimini olumlu şekilde etkileyecektir.

Çocuklar medya aracılığı ile doğru iletişim yöntemleri konusunda da bilgi edinebilmektedirler. Doğru iletişimde duyguları tanıma ve doğru bir şekilde ifade etme son derece önemlidir. Bu açıdan hem çocuklar hem de ebeveynleri medya aracılığı ile duygularını daha iyi tanıyıp ifade etmeyi öğrenebilecek fırsatlara da sahip olabilmektedir.

Eski Türk filmlerine baktığımızda birçoğunda paylaşmanın, cömertliğin, yardımseverliğin, samimiyetin vurgulandığı; film senaryosunda daima iyilerin kazandığı, kötülerin mutlaka cezalandırıldığı görülmektedir. Oysa şimdi çocukların en çok televizyon izledikleri saatlerde yayınlanan dizilerin hırslı olma, sadece kazanmaya odaklı olma, kazanmak için her yola başvurma, manevi değerlerden ziyade maddi değerlere önem verme davranışlarının büyük oranda yer aldığı görülmektedir.

Medya da özel gereksinimli, korunma altında, travma yaşamış, farklı etnik kökenli ve farklı inançlara sahip çocukların tümü iletişim türlerinde temsil edilirse çocuk kendini yaşadığı topluma ait hisseder. Çocukların kendilerini medyada olumlu görmeye ve duymaya ihtiyaçları vardır.

Günümüzde çocuklar medya ile etkileşim kurmakta, sosyal ve duygusal davranış modellerini yansıtmaktadır. Çocuklar medyada başkalarının nasıl davrandığını, hangi davranışları nedeniyle cezalandırıldıklarını ve ödüllendirildiklerini gördüklerinde, hangi davranışların toplumda kabul edildiğini, hangilerinin kabul edilmediğini öğrenirler. Çocuk üzerinde medyanın etkisi seçilen programa ve programın içeriğine bağlı olarak değişmektedir. Wilson (2008), çocukların televizyon karakterlerine bağlandıklarını ve bu karakterlerin duygusal durumlarını sıklıkla yansıttıkları belirtmiş ve çocukların televizyonda en çok sevdikleri karakterleri izleyerek empati ve sempatiyi öğrenebileceklerini savunmuştur.

Çocukların %20'si televizyon, radyo, gazete ya da dergi gibi geleneksel medya türlerinden, % 12'si de web sitelerinden güvenlik tavsiyeleri aldıkları bildirilmektedir. Çocuklar, geleneksel medya türlerinden (%20) (televizyon, radyo, gazete ya da dergi gibi) edindikleri bilgileri en az kullanırken bunu çevrimiçi (çocukların %12'si web sitelerinden güvenlik tavsiyeleri almaktadır) kaynaklar takip etmektedir. Diğer yandan, ergen

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 İlkbahar Yaz

INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

May / June / July / August 2015 Issue: 03 Volume: 02 Spring Summer

JEL KODU: I0-I11-I12-I30 ID:20 K:25

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

çocukların ve düşük sosyo-ekonomik düzeyde aileye sahip çocukların ebeveynlerinden daha çok öğretmenlerinden bilgi aldıkları ortaya çıkmıştır. İlginç bir şekilde, çocuklar diğer yakınlarından (%47) (örn. ağabey, abla, teyze, amca, büyükanne-baba gibi) arkadaşları kadar internet güvenliği hakkında bilgi almaktadır. Çocukların %44'ü İnternet'in güvenli kullanımı konusundaki bilgileri arkadaşlarından edindiğini ve %35'i de arkadaşlarına bu konuda tavsiyede bulunduğunu ifade etmiştir. İnternet güvenliği hakkında bilgi kaynakları karşılaştırıldığında, çocukların en çok ebeveyn (%63), daha sonra öğretmen (%58) ve daha sonra arkadaş (%44) tavsiyesine başvurduğu gözlenmiştir (AÇÇP, 2010).

Ebeveynler, internet güvenliği hakkındaki bilgileri; ailelerinden ve arkadaşlarından (%48), geleneksel medyadan (%32) çocuğunun okulundan (%27), İnternet servis sağlayıcılarından (%22) ve web sitelerinden (%21) öğrendiklerini bildirmişlerdir (AÇÇP, 2010).

Medya ve İstismar

Her yıl Amerika'da on binlerce çocuk ciddi ve kalıcı etkileri olan cinsel istismarla karşılaşmaktadır. Bu kadar yaygın olan bu sorun karşısında halkın çoğu bilgi sahibi değildir. Hatta politikacılar da dahil olmak üzere insanların çoğu çocuk cinsel istismarını haberlerden anlamaya çalışmaktadır (Mejia, Cheyne ve Dorfman, 2012).

9-16 yaş arasındaki çocukların %12'si İnternet'te karşılaştığı bir durumun onları üzdüğünü veya rahatsız ettiğini belirtmiştir. %14'ü geçen 12 ay içinde “*açıkça cinsel içerikli*” çevrimiçi görüntüler gördüğünü, tüm medya türlerine bakıldığında, İnternet aracılığı ile çocukların %23'ü cinsel veya pornografik içerik gördüğünü bildirmiştir. 11-16 yaşındaki çocukların %15'i arkadaşlarından “*cinsel içerikli mesajlar veya fotoğraflar*” aldığını ve %3'ü de buna benzer mesajları gönderdiklerini ifade etmiştir. 11-16 yaşındakilerin %21'i kullanıcı tarafından oluşturulmuş potansiyel zararlı bir veya daha fazla türdeki içeriğe maruz kalmıştır: nefret söylemi (%12), anoreksiya (%10), kendine zarar verme (%7), ilaç kullanımı (%7), intihar (%5)... 9-16 yaş arası çocukların %30'u yüz yüze daha önce tanışmadıkları kişilerle iletişimde bulunduğunu ve bunu riskli ama eğlenceli bir aktivite olarak gördüğünü belirtmiştir (AÇÇP, 2010).

Teknolojik gelişmeler sonucunda ulaşılması ve kullanımı kolaylaşmış olan medya araçları artık neredeyse her eve girmiştir. Özellikle internet kullanımı çocuk ve ergenlerde oldukça yaygındır. Bu denli yaygınlık kazanmış olması ve her tür içeriğine isteyen herkesin sansürsüz ulaşabileceği yapısıyla medya çocuğun veya gencin psikolojik, fiziksel, sosyal vb. hazırlıkları olmadan birtakım bilgilere muhatap olmasına, uyum ve hazmetme problemleri yaşamasına neden olabilmektedir. Deneyisel araştırmalar medyada cinsel içeriğe maruz

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 İlkbahar Yaz

INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

May / June / July / August 2015 Issue: 03 Volume: 02 Spring Summer

JEL KODU: 10-I11-I12-I30 ID:20 K:25

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

kalmanın cinsel davranışların erken başlamasına (Brown ve ark., 2006) ve cinsel açıdan riskli davranışlara neden olabileceği bildirilmektedir (Peter ve Valkenburg, 2011).

ABD’de yapılan bir araştırmada, spor, haber ve çocuk programları hariç televizyondaki diğer üç programdan ikisinin cinsel içerikli olduğu ve bu programlardan sadece % 1’nin cinsel sorumlu davranış ve riskler konusunu vurguladığı bulunmuştur (Kunkel ve ark., 2007).

İnterneti aşırı kullanan gençlerin eğitim, aile, uyku bozukluğu, depresyon, fazla internet harcamalarından dolayı ekonomik sorunlar, madde kullanımı ve sanal zorbalık gibi alanlarda sorunlar yaşadıkları bulunmuştur (Subrahmanyam ve Smahel, 2011).

Ortaöğretim öğrencileri ile yapılan bir çalışmada internet kullanım oranının artmasının öğrencilerin madde kullanım durumlarını etkilediği görülmüştür (Sezer ve Sağay, 2014).

AMAÇ, KAPSAM VE YÖNTEM

Günümüzde sıkça duyduğumuz ve üzerinde tartışılan ve çözüm yolları bulmaya çalışılan çocuk istismarı konusunda etkin bir rol oynayan medyanın öneminin ve çocuk istismarının önlenmesinde yapılması gerekenlerin uygulamalı olarak incelenmesi çalışmanın temel amacını oluşturmaktadır. Bu araştırma uygulamalı bir araştırmadır. Yapılan bu araştırma farklı kurum-

lardan istatistiksel olarak bilgi sağlanarak ve nüfus yoğunluğu ve suç oran boyutları dikkate alınarak İstanbul, Ankara, İzmir, Eskişehir, Aydın, Bursa, Diyarbakır, Erzurum ve Samsun illerinde uygulanmıştır. Araştırmada verilerin elde edilmesinde 5’li likert ölçek ve katılımcıların demografik özelliklerini belirlenmesine yönelik bir anket formundan faydalanılmıştır. Örneklemin belirlenmesinde rastgele yöntem kullanılmış ve toplam (N=3050) birey çalışmaya dahil edilmiştir. Araştırmada Basit Rassal Yöntem uygulanmıştır. Seçilen katılımcılara ait hiçbir kimlik bilgisi anket formlarına çalışmaya yansıtılmamış gizli tutulmuştur. Araştırma süresi ise yaklaşık 37 ay sürmüştür.

Verilerin Analizi

Araştırmadan elde edilen veriler SPSS 18 istatistik programı ile analiz edilmiş, güvenilirlik geçerlilik sağlanmıştır. Cronbach’s Alpha kat sayısı olarak 0.871 değeri elde edilmiştir. Bu değerden dolayı 50 faktörün çok yüksek güvenilirlik düzeyinde olduğunu söyleyebiliriz. Korelasyon, Anova, Faktör analizi, Man Whitney U, Ki-Kare teknikleri uygulanarak araştırma genişletilmiştir.

Araştırmanın Hipotezleri:

- ✓ **H0:** Çocuk cinsel istismarı ile eğitimi arasında ilişki yoktur.
- ✓ **H0:** Cinsel istismarda medyanın rolü faktörleri cinsiyet değişkeninden bağımsızdır.

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 İlkbahar Yaz

INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

May / June / July / August 2015 Issue: 03 Volume: 02 Spring Summer

JEL KODU: I0-I11-I12-I30 ID:20 K:25

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

- ✓ **H0:** Cinsel istismarda medyanın rolü faktörleri yaş değişkeninden bağımsızdır.
- ✓ **H0:** Çocuk cinsiyeti ile çocuğa cinsel eğitim verme bağımsızdır.
- ✓ **H0:** Cinsel istismarda medyanın rolü faktörleri eğitim durumu değişkeninden bağımsızdır.
- ✓ **H0:** Çocuk cinsiyeti ile çocuğun cinsel istismar yaşaması bağımsızdır.
- ✓ **H0:** Çocuk cinsiyeti ile günlük televizyon izleme süresi bağımsızdır.
- ✓ **H0:** Çocuk cinsel eğitimi, ebeveynin cinsiyetinden bağımsızdır.

Tablo 1. Katılımcılara İlişkin Demografik Analizler

		F	%
Cinsiyet	Erkek	1828	60%
	Kadın	1222	40%
Yaş	18-25	502	16%
	26-30	1174	38%
	31-35	306	10%
	36-40	301	10%
	41-50	536	18%
	51+	231	8%
Eğitim Durumu	İlköğretim	294	10%
	Lise	700	23%
	Yüksekokul	609	20%
	Üniversite	836	27%
	Yükseklisans ve üstü	605	20%
Gelir durumu	501-1000	148	5%
	1001-1500	670	22%
	1501-2000	414	14%
	2001-2500	546	18%
	2501-3000	1027	34%
	3001+	245	8%
Medeni Durumu	Evli	2368	78%
	Bekar	682	22%

UHPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 İlkbahar Yaz

INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

May / June / July / August 2015 Issue: 03 Volume: 02 Spring Summer

JEL KODU: 10-I11-I12-I30 ID:20 K:25

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

Çocuğunuz Var Mı ?	Evet	2547	84%
	Hayır	503	16%
Kaç Tane Çocuğunuz Var	1	451	15%
	2	1004	33%
	3	248	8%
	4	1032	34%
	5	282	9%
	5+	14	0%
Kaç Yıldır İş Hayatındasınız	1-5 yıl	334	11%
	6-10 yıl	1054	35%
	11-15 yıl	828	27%
	15-20 yıl	550	18%
	20 yıl ve üstü	278	9%
Çalıştığınız Kurumun Faaliyet Konusu Nedir	Üretim	1931	63%
	Hizmet	1119	37%
Kurumdaki Konumuzun Nedir	Vasıfsız işçi	815	27%
	İşçi	1137	37%
	Memur	485	16%
	Yetkili	238	8%
	Amir-Yönetici	165	5%
	İşyeri sahibi	210	7%
Çocuğunuz Günde Kaç Saat Televizyon İzler	1 saat	288	9%
	1.5 saat	712	23%
	2 saat	1022	34%
	2.5 saat	773	25%
	3 saat+	255	8%
Çocuğunuzun cinsiyeti nedir?	Erkek	1781	58%
	Kız	1269	42%
Çocuğunuzla cinsellik konusunda görüşüp onu bilgilendirir misiniz?	Evet	1889	62%
	Hayır	1161	38%
Çocuğunuzun cinsel istismara uğramaması konusunda kendiniz bir eğitim aldınız mı?	Evet	2441	80%
	Hayır	609	20%

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 İlkbahar Yaz

INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

May / June / July / August 2015 Issue: 03 Volume: 02 Spring Summer

JEL KODU: I0-I11-I12-I30 ID:20 K:25

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

Çocuğunuza yönelik dış dünyadan cinsel taciz yönünde bir sorun oluştuğunda nasıl davranacağınız konusunda bir bilgiye sahip misiniz?	Evet	2097	69%
	Hayır	953	31%
Sizce eğitim kurumlarında çocuklara cinsel eğitim ve taciz konusunda bilgi verilerek eğitilmesini nasıl karşılıyorsunuz?	İyi	1543	51%
	Kötü	853	28%
	Gereksiz	654	21%
Çocuğunuzla birlikte cinsellik ve bu konulara ilişkin bir arada bulunarak konuşma ve bilgilendirme yapıyor musunuz?	Evet	1524	50%
	Hayır	1526	50%
Çocuğunuza dış dünyadan bir cinsel taciz uygulandığında nasıl davranması gerektiğini öğretiyor musunuz?	Evet	1382	45%
	Hayır	1668	55%
Çocuğunuzun çevresinde bulunan arkadaşları ve farklı bir arada olduğu kişileri tanıyor ve onlarla ilgili bilgi sahibi oluyor musunuz?	Evet	2307	76%
	Hayır	743	24%
Şuana kadar cinsel istismar konusunda çocuğunuz bir sorun yaşad mı yaşad ise sizinle bunu paylaştı mı?	Evet	1499	49%
	Hayır	1551	51%
İnternet ve diğer taşınabilir “telefon, tablet” gibi teknolojik cihazları kullanması konusunda çocuğunuza kısıtlamalar getiriyor musunuz?	Evet	1978	71%
	Hayır	826	29%
Çocuğunuzun herhangi bir sosyal medyada “Facebook ve Tiwtiter” gibi sitelerde bir sayfası var mı varsa bu sayfalarda paylaşımlarını takip ediyor musunuz?	Evet	1322	43%
	Hayır	1728	57%
Çocuğunuza cinsel istismar ya da şiddet konusunda bir müdahalede bulunulduğunda nasıl davranması gerektiği konusunda bilgi veriyor musunuz?	Evet	1852	61%
	Hayır	1198	39%
Televizyon, internet ve diğer yayın organlarında cinsellik içerikli program ya da farklı cinsel konularda çocuğunuzun uzak kalması konusunda bir uygulama yapıyor musunuz?	Evet	2183	72%
	Hayır	867	28%

Faktör Analizi

2. Medya çocuk ve eğitim

50 Madde ile yapılan faktör analizi sonucunda toplam 4 faktör belirlenmiştir. Bu faktörler sırasıyla aşağıdaki gibidir;

3. Medyanın çocuklar üzerindeki güven duygusu boyutu

4. Medya ve istismar boyutu

1. Medya şiddet ve korku

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 İlkbahar Yaz

INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

May / June / July / August 2015 Issue: 03 Volume: 02 Spring Summer

JEL KODU: I0-I11-I12-I30 ID:20 K:25

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

Tablo 2. Dönüştürülmüş Faktör Yükleri Değerleri (Rotated Component Matrixa)

	Component			
	1	2	3	4
Medya şiddet ve korku	,716			
Medya şiddet ve korku	-,656			
Medya şiddet ve korku	,621			
Medya şiddet ve korku	,607			
Medya şiddet ve korku	,581			
Medya şiddet ve korku	-,525			
Medya şiddet ve korku	-,408			
Medya şiddet ve korku	-,299			
Medya şiddet ve korku	,276			
Medya çocuk ve eğitim		,257		
Medya çocuk ve eğitim		,195		
Medya çocuk ve eğitim		,622		
Medya çocuk ve eğitim		,621		
Medya çocuk ve eğitim		-,464		
Medya çocuk ve eğitim		-,444		
Medya çocuk ve eğitim		,439		
Medya çocuk ve eğitim		,410		
Medya çocuk ve eğitim		-,394		
Medyanın çocuklar üzerindeki güven duygusu boyutu			,104	
Medyanın çocuklar üzerindeki güven duygusu boyutu			,162	
Medyanın çocuklar üzerindeki güven duygusu boyutu			-,157	
Medyanın çocuklar üzerindeki güven duygusu boyutu			-,135	
Medyanın çocuklar üzerindeki güven duygusu boyutu			,659	
Medyanın çocuklar üzerindeki güven duygusu boyutu			,608	
Medyanın çocuklar üzerindeki güven duygusu boyutu			,479	

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKIYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 İlkbahar Yaz

INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

May / June / July / August 2015 Issue: 03 Volume: 02 Spring Summer

JEL KODU: I0-I11-I12-I30 ID:20 K:25

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

Medya ve istismar boyutu				,469
Medya ve istismar boyutu				-,459
Medya ve istismar boyutu				-,459
Medya ve istismar boyutu				-,443
Medya ve istismar boyutu				-,419
Medya ve istismar boyutu				-,241
Medya ve istismar boyutu				,231
Medya ve istismar boyutu				-,102
Medya ve istismar boyutu				,640
Medya ve istismar boyutu				-,436
Medya ve istismar boyutu				,418
Medya ve istismar boyutu				-,376
Medya ve istismar boyutu				-,374
Medya ve istismar boyutu				-,373
Medya ve istismar boyutu				-,328
Medya ve istismar boyutu				-,325
Medya ve istismar boyutu				,322
Medya ve istismar boyutu				,291
Medya ve istismar boyutu				,291
Medya ve istismar boyutu				-,255
Medya ve istismar boyutu				,240
Medya ve istismar boyutu				,225
Medya ve istismar boyutu				-,212
Medya ve istismar boyutu				-,158
Medya ve istismar boyutu				,145

Korelasyon Analizi

H0: Çocuk cinsel istismarı ile eğitimi arasında ilişki yoktur.

İkili Korelasyon analizi ile aşağıdaki maddeler arasında istatistiksel farklılık yaratacak ilişki bulunduğu belirlenmiştir.

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 İlkbahar Yaz

INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

May / June / July / August 2015 Issue: 03 Volume: 02 Spring Summer

JEL KODU: 10-I11-I12-I30 ID:20 K:25

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

1. Çocuğunuzla cinsellik konusunda görüşüp onu bilgilendirir misiniz İle Çocuğunuza yönelik dış dünyadan cinsel taciz yönünde bir sorun olduğunda nasıl davranacağınız konusunda bir bilgiye sahip misiniz?
2. Çocuğunuza dış dünyadan bir cinsel taciz uygulandığında nasıl davranması gerektiğini öğretiyor musunuz ile Çocuğunuzun çevresinde bulunan arkadaşları ve farklı bir arada olduğu kişileri tanıyor ve onlarla ilgili bilgi sahibi oluyor musunuz?
3. Çocuğunuza dış dünyadan bir cinsel taciz uygulandığında nasıl davranması gerektiğini öğretiyor musunuz ile Şuana kadar cinsel istismar konusunda çocuğunuz bir sorun yaşadı mı yaşadı ise sizinle bunu paylaştı mı?
4. Çocuğunuzun çevresinde bulunan arkadaşları ve farklı bir arada olduğu kişileri tanıyor ve onlarla ilgili bilgi sahibi oluyor musunuz ile Şuana kadar cinsel istismar konusunda çocuğunuz bir sorun yaşadı mı yaşadı ise sizinle bunu paylaştı mı?
5. Çocuğunuzla birlikte cinsellik ve bu konulara ilişkin bir arada bulunarak konuşma ve bilgilendirme yapıyor musunuz ile Çocuğunuzun herhangi bir sosyal medyada “Facebook ve Tiwiter” gibi sitelerde bir sayfası var mı varsa bu sayfalarda paylaşımlarını takip ediyor musunuz?
6. Çocuğunuza dış dünyadan bir cinsel taciz uygulandığında nasıl davranması gerektiğini öğretiyor musunuz ile Televizyon, internet ve diğer yayın organlarında cinsellik içerikli program ya da farklı cinsel konularda çocuğunuzun uzak kalması konusunda bir uygulama yapıyor musunuz?
7. Çocuğunuzun herhangi bir sosyal medyada “Facebook ve Tiwiter” gibi sitelerde bir sayfası var mı varsa bu sayfalarda paylaşımlarını takip ediyor musunuz ile Televizyon, internet ve diğer yayın organlarında cinsellik içerikli program ya da farklı cinsel konularda çocuğunuzun uzak kalması konusunda bir uygulama yapıyor musunuz?
8. Çocuğunuza cinsel istismar ya da şiddet konusunda bir müdahalede bulunulduğunda nasıl davranması gerektiği konusunda bilgi veriyor musunuz ile Televizyon, internet ve diğer yayın organlarında cinsellik içerikli program ya da farklı cinsel konularda çocuğunuzun uzak kalması konusunda bir uygulama yapıyor musunuz?

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 İlkbahar Yaz

INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

May / June / July / August 2015 Issue: 03 Volume: 02 Spring Summer

JEL KODU: I0-I11-I12-I30 ID:20 K:25

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

Tablo 3. Katılımcıların Bazı Maddele İlişkin Görüşlerinin Korelasyon Analizleri

	13.Çocu- ğunuzla cinsellik konusunda görüşüp onu bilgilendirir misiniz?	14.Çocu- ğunuzun cinsel istismara uğramaması konusunda kendiniz bir eğitim aldınız mı?	15.Çocu- ğunuzla yönelik dış dünyadan cinsel taciz yönünde bir sorun oluşturduğunda nasıl dav- ranacağınız konusunda bir bilgiye sahip misiniz?	16. Sizce eğitim ku- rumlarında çocuklara cinsel eğitim ve taciz ko- nusunda bilgi verilerek eğitilmesini nasıl karşı- lıyorsunuz?	17.Çocu- ğunuzla birlikte cinsellik ve bu konulara ilişkin bir arada bulunarak konuşma ve bilgilendirme yapıyor musunuz?	18.Çocu- ğunuz dış dünyadan bir cinsel taciz uygulandığında nasıl davranması gerektiğini öğretiyor musunuz?	19.Çocu- ğunuzun çevresinde bulunan arkadaşları ve farklı bir arada olduğu kişileri tanıyor ve onlarla ilgili bilgi sahibi oluyor musunuz?	20. Şuana kadar cinsel istismar konusunda çocuğunuz bir sorun yaşadı mı yaşadı ise sizinle bunu paylaştı mı?	21. İnternet ve diğer taşınabilir “telefon, tablet” gibi teknolojik cihazları kullanması konusunda çocuğunuzla kısıtlamalar getiriyor musunuz?	22.Çocu- ğunuzun herhangi bir sosyal medyada “Facebook ve Tiwiter” gibi sitelerde bir sayfası var mı varsa bu sayfalarda payla- şımalarını takip ediyor musunuz?	23.Çocu- ğunuzla cinsel istismar ya da şiddet ko- nusunda bir müdahalede bulunduldu- ğunda nasıl davranması gerektiği konusunda bilgi veriyor musunuz?	24.Tele- vizyon, internet ve diğer yayın organlarında cinsellik içerikli pro- gram ya da farklı cinsel konularda çocuğunuzun uzak kalması konusunda bir uygulama yapıyor musunuz?
13.Çocuğunuzla cinsellik konusunda görüşüp onu bilgilendirir misiniz?	-											
14.Çocuğunuzun cinsel istismara uğramaması konusunda kendiniz bir eğitim aldınız mı?	-,148	-										
15.Çocuğunuzla yönelik dış dünyadan cinsel taciz yönünde bir sorun oluştuğunda nasıl davranacağınız konusunda bir bilgiye sahip misiniz?	,239	-,061	-									
16. Sizce eğitim kurumlarında çocuklara cinsel eğitim ve taciz konusunda bilgi verilerek eğitilmesini nasıl karşılıyorsunuz?	-,090	,021	-,042	-								
17.Çocuğunuzla birlikte cinsellik ve bu konulara ilişkin bir arada bulunarak konuşma ve bilgilendirme yapıyor musunuz?	,037	-,131	,064	,016	-							
18.Çocuğunuzla dış dünyadan bir cinsel taciz uygulandığında nasıl davranması gerektiğini öğretiyor musunuz?	,078	,082	,072	-,035	,021	-						
19.Çocuğunuzun çevresinde bulunan arkadaşları ve farklı bir arada olduğu kişileri tanıyor ve onlarla ilgili bilgi sahibi oluyor musunuz?	-,059	,048	-,085	-,013	-,092	-,254	-					
20. Şuana kadar cinsel istismar konusunda çocuğunuz bir sorun yaşadı mı yaşadı ise sizinle bunu paylaştı mı?	,032	,031	,098	-,009	,039	,395	-,269	-				
21. İnternet ve diğer taşınabilir “telefon, tablet” gibi teknolojik cihazları kullanması konusunda çocuğunuzla kısıtlamalar getiriyor musunuz?	-,025	,018	,006	,073	,090	,024	-,157	,194	-			
22.Çocuğunuzun herhangi bir sosyal medyada “Facebook ve Tiwiter” gibi sitelerde bir sayfası var mı varsa bu sayfalarda paylaşımlarını takip ediyor musunuz?	,070	,092	,096	-,062	-,304	,088	-,146	,134	,096	-		

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 İlkbahar Yaz

INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

May / June / July / August 2015 Issue: 03 Volume: 02 Spring Summer

JEL KODU: I0-I11-I12-I30 ID:20 K:25

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

23.Çocuğunuza cinsel istismar ya da şiddet konusunda bir müdahalede bulunduğunda nasıl davranması gerektiği konusunda bilgi veriyor musunuz?	-,170	-,058	-,010	,165	-,019	-,087	,048	-,048	,136	-,103	-	
24. Televizyon, internet ve diğer yayın organlarında cinsellik içerikli program ya da farklı cinsel konularda çocuğunuzun uzak kalması konusunda bir uygulama yapıyor musunuz?	,092	,084	,096	-,097	,040	,261	-,182	,285	,036	,236	-,312	-

Anova Analizi

H0: Cinsel istismarda medyanın rolü faktörleri cinsiyet değişkeninden bağımsızdır.

Yapılan Anova testi sonuçlarına göre;

cinsiyet, medya şiddet ve korku ile medya ve istismar boyutu değişkenlerinde farklılığa sebep olmazken medya çocuk ve eğitim ile medyanın çocuklar üzerindeki güven duygusu boyutu değişkenlerinde farklılığa sebep olabilmektedir.

Tablo 4. Katılımcıların Faktörlere İlişkin Görüşlerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Anova Analizleri

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Medya şiddet ve korku	Between Groups	3,544	1	3,544	3,547	,060
	Within Groups	3045,456	3048	,999		
	Total	3049,000	3049			
Medya çocuk ve eğitim	Between Groups	40,126	1	40,126	40,648	,000
	Within Groups	3008,874	3048	,987		
	Total	3049,000	3049			
Medyanın çocuklar üzerindeki güven duygusu boyutu	Between Groups	16,995	1	16,995	17,085	,000
	Within Groups	3032,005	3048	,995		
	Total	3049,000	3049			
Medya ve istismar boyutu	Between Groups	3,036	1	3,036	3,039	,081
	Within Groups	3045,964	3048	,999		
	Total	3049,000	3049			

H0: Cinsel istismarda medyanın rolü faktörleri yaş değişkeninden bağımsızdır.

Yapılan Anova testi sonuçlarına göre; yaş, medya çocuk ve eğitim değişkenlerinde farklılığa sebep

olmazken ile medya şiddet ve korku, medya ve istismar boyutu ile medyanın çocuklar üzerindeki güven duygusu boyutu değişkenlerinde farklılığa sebep olabilmektedir.

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 İlkbahar Yaz

INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

May / June / July / August 2015 Issue: 03 Volume: 02 Spring Summer

JEL KODU: I0-I11-I12-I30 ID:20 K:25

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

Tablo 5. Katılımcıların Faktörlere İlişkin Görüşlerinin Yaş Değişkenine Göre Anova Analizleri

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Medya şiddet ve korku	Between Groups	19,038	5	3,808	3,825	,002
	Within Groups	3029,962	3044	,995		
	Total	3049,000	3049			
Medya çocuk ve eğitim	Between Groups	14,264	5	2,853	2,862	,014
	Within Groups	3034,736	3044	,997		
	Total	3049,000	3049			
Medyanın çocuklar üzerindeki güven duygusu boyutu	Between Groups	34,910	5	6,982	7,051	,000
	Within Groups	3014,090	3044	,990		
	Total	3049,000	3049			
Medya ve istismar boyutu	Between Groups	27,113	5	5,423	5,462	,000
	Within Groups	3021,887	3044	,993		
	Total	3049,000	3049			

H0: Cinsel istismarda medyanın rolü faktörleri eğitim durumu değişkeninden bağımsızdır.

medya ve istismar boyutu ile medyanın çocuklar üzerindeki güven duygusu boyutu değişkenlerinde farklılığa sebep olabilmektedir.

Yapılan Anova testi sonuçlarına göre; eğitim; medya çocuk ve eğitim, medya şiddet ve korku,

Tablo 6. Katılımcıların Faktörlere İlişkin Görüşlerinin Eğitim Durumu Değişkenine Göre Anova Analizleri

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Medya şiddet ve korku	Between Groups	39,123	5	7,825	7,913	,000
	Within Groups	3009,877	3044	,989		
	Total	3049,000	3049			
Medya çocuk ve eğitim	Between Groups	28,607	5	5,721	5,766	,000
	Within Groups	3020,393	3044	,992		
	Total	3049,000	3049			
Medyanın çocuklar üzerindeki güven duygusu boyutu	Between Groups	21,616	5	4,323	4,347	,001
	Within Groups	3027,384	3044	,995		
	Total	3049,000	3049			
Medya ve istismar boyutu	Between Groups	26,477	5	5,295	5,333	,000
	Within Groups	3022,523	3044	,993		
	Total	3049,000	3049			

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 İlkbahar Yaz

INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

May / June / July / August 2015 Issue: 03 Volume: 02 Spring Summer

JEL KODU: 10-I11-I12-I30 ID:20 K:25

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

Ki-Kare Analizi

H0: Çocuk cinsiyeti ile günlük televizyon izleme süresi bağımsızdır.

Yapılan analizler sonucunda, Chi-Square kuyruk olasılığı değerinin 0,05'ten büyük olması sebebiyle, çocuk cinsiyeti ile günlük televizyon izleme süresinin bağımsız olduğu belirlenmiştir.

Tablo 7. Katılımcıların Çocuk Cinsiyeti ile Günlük Televizyon İzleme Süresine İlişkin Ki-Kare Analizi

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	2,736 ^a	4	,603
Likelihood Ratio	2,740	4	,602
Linear-by-Linear Association	,134	1	,714
N of Valid Cases	3050		

H0: Çocuk cinsiyeti ile çocuğa cinsel eğitim verme bağımsızdır.

olması sebebiyle, çocuk cinsiyeti ile çocuğa cinsel eğitim verme bağımsız olduğu belirlenmiştir.

Yapılan analizler sonucunda, Chi-Square kuyruk olasılığı değerinin 0,05'ten büyük

Tablo 8. Katılımcıların Çocuk Cinsiyeti ile Çocuğa Cinsel Eğitim Verilmesine İlişkin Ki-Kare Analizi

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	2,784 ^a	1	,095		
Continuity Correction ^b	2,659	1	,103		
Likelihood Ratio	2,789	1	,095		
Fisher's Exact Test				,096	,051
Linear-by-Linear Association	2,783	1	,095		
N of Valid Cases	3050				

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 İlkbahar Yaz

INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

May / June / July / August 2015 Issue: 03 Volume: 02 Spring Summer

JEL KODU: I0-I11-I12-I30 ID:20 K:25

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

H0: Çocuk cinsiyeti ile çocuğun cinsel istismar yaşaması bağımsızdır.

Yapılan analizler sonucunda, Chi-Square

kuyruk olasılığı değerinin 0,05'ten ufak olması sebebiyle, çocuk cinsiyeti ile çocuğun cinsel istismar yaşamasının bağımsız olmadığı belirlenmiştir.

Tablo 9. Katılımcıların Çocuk Cinsiyeti ile Çocuğun Cinsel İstismar Yaşamasına İlişkin Ki-Kare Analizi

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	19,883 ^a	1	,000		
Continuity Correction ^b	19,557	1	,000		
Likelihood Ratio	19,914	1	,000		
Fisher's Exact Test				,000	,000
Linear-by-Linear Association	19,877	1	,000		
N of Valid Cases	3050				

Man Whitney U Analizi

H0: Çocuk cinsel eğitimi, ebeveynin cinsiyetinden bağımsızdır.

Yapılan Man Whitney U testi sonuçlarına göre; ebeveynin cinsiyeti, çocuğun cinsel istismar durumunda paylaşmasında

farklılığa sebep olmazken, çocuğun cinsel istismar durumunda kendini nasıl korunması gerektiği konusunda bilgilendirme, çocuğun sosyal paylaşımlarını takip etme ve çocuğa elektronik cihazları kullanma konusunda kısıtlar getirme konularında farklılığa neden olmaktadır.

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 İlkbahar Yaz

INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

May / June / July / August 2015 Issue: 03 Volume: 02 Spring Summer

JEL KODU: 10-I11-I12-I30 ID:20 K:25

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

Tablo 10. Çocukların Cinsel Eğitimi ve Ebeveynin Cinsiyetine İlişkin Man Whitney U Analizi

	Çocuğunuza cinsel istismar ya da şiddet konusunda bir müdahalede bulunulduğunda nasıl davranması gerektiği konusunda bilgi veriyor musunuz?	Çocuğunuzun herhangi bir sosyal medyada “Facebook ve Twitter” gibi sitelerde bir sayfası var mı varsa bu sayfalar da paylaşımlarını takip ediyormusunuz?	İnternet ve diğer taşınabilir “telefon, tablet” gibi teknolojik cihazları kullanması konusunda çocuğunuza kısıtlamalar getiriyor musunuz?	Şuana kadar cinsel istismar konusunda çocuğunuz bir sorun yaşadımı yaşad ise sizinle bunu paylaştımı?
Mann-Whitney U	1039155,000	1070650,000	1045474,000	1103819,000
Wilcoxon W	1786408,000	1817903,000	1792727,000	2775525,000
Z	-3,857	-2,261	-3,565	-,634
Asymp. Sig. (2-tailed)	,000	,024	,000	,526

TARTIŞMA VE SONUÇ

Çalışmada özet olarak;

- Faktör analizi sonucunda 4 faktör belirlenmiştir. Bunlar sırasıyla; Medya şiddet ve korku, medya çocuk ve eğitim, medyanın çocuklar üzerindeki güven boyutu ve medya ve istismar boyutudur.
- Ebeveynin cinsel taciz konusunda bilgi sahibi olma durumu ile cinsellik konusunda çocuğu bilgilendirme arasında anlamlı ilişki saptanmıştır.
- Ebeveynin cinsel taciz konusunda çocuğunun nasıl davranması gerektiği konusunda bilgilendirmesi ile çocuğun sahip olduğu arkadaşlarını

tanıma ve çocuğun yaşadığı bir istismar olayını paylaşması arasında anlamlı ilişki bulunmuştur.

- Ebeveynin çocuğun sosyal medyada (Facebook, Twitter, vb) sahip olduğu sayfalardaki paylaşımları takip etmesi ile çocukla cinsellik hakkında konuşma ve televizyon, internet gibi medya organlarında yayınlanan cinsel içerikli programlardan uzak kalması konusunda yapılan uygulamalar arasında anlamlı ilişki belirlenmiştir.
- Ebeveynin çocuğun cinsel istismar veya şiddete uğradığında nasıl davranması gerektiğini konusunda bilgi verme durumu ile medya yayın organlarında yayınlanan cinsellik içerikli programlardan çocuğun uzak kalmasına

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 İlkbahar Yaz

INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

May / June / July / August 2015 Issue: 03 Volume: 02 Spring Summer

JEL KODU: I0-I11-I12-I30 ID:20 K:25

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

yönelik uygulamalar arasında anlamlı ilişki belirlenmiştir.

- Cinsiyet, medya çocuk ve eğitim ile medyanın çocuklar üzerindeki güven boyutunda etkili olduğu belirlenmiştir.
- Yaş, medya şiddet ve korku, medya ve istismar ile medyanın çocuklar üzerindeki güven boyutu üzerinde etkili bir değişken olduğu belirlenmiştir.
- Eğitimin medya çocuk ve eğitim, medya şiddet ve korku, medya ve istismar ile medyanın çocuklar üzerindeki güven boyutu üzerinde etkili olduğu bulunmuştur.
- Çocuk cinsiyetinin günlük televizyon izleme süresinden bağımsız olduğu, fakat cinsel istismar yaşamasından bağımsız olmadığı belirlenmiştir.
- Ebeveyn cinsiyeti, çocuğun cinsel istismar durumunu paylaşması konusunda bir farklılığa sebep olmazken, çocuğun cinsel istismardan nasıl korunması gerektiği konusunda bilgilendirme, sosyal paylaşımlarını takip etme ve elektronik cihazları kullanma konusunda sınır getirme konularında farklılığa neden olmaktadır.

Çocuk cinsel istismarının (CSA) majör psikiyatrik etkilerinden dolayı genel popülasyonda sosyo demografik dağılımını belirlemeye yönelik yapılan araştırmada, kadınların % 2.9'u ve erkeklerinde % 0.8'i cinsel istismara maruz kaldıklarını, rıza

dışı cinsel dokunma ile ilgili deneyimler de eklendiğinde bu oranların kadınlarda % 11.1'e, erkeklerde % 5.3'e yükseldiği bulunmuştur. Cinsel istismarın ergenlik öncesi dönemde başladığı ve ergenlik döneminde zirve yaptığı, 16 yaşına kadar biyolojik ailesi yanında büyümeyen çocuklarda cinsel istismar olasılığının ikiye katlandığı ve cinsel istismar ile etnik köken ve sosyal sınıf arasında bir ilişki olmadığı saptanmıştır (Bebbington, Jonas, Brugha, Meltzer, Jenkins, Cooper, King ve McManus, 2011).

2008-2010 yılları arasında Karadeniz Teknik Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk ve Ergen Psikiyatrisi Polikliniği'ne müracaat etmiş 118 cinsel istismar vakası incelenmiştir. İstismar sonucu çocuklarda yaşanan psikiyatrik sorunlara bakıldığında; 4-6 yaş grubunda en sık konulan tanının travma sonrası stres bozukluğu olduğu, 7-11 yaş grubunda bunun yerini anksiyete bozukluğunun aldığı ve en çok vakanın yer aldığı 12 yaş ve üstü yaş grubunda ise en sık konulan tanının, majör depresif bozukluk olduğu ve bu grup da madde kullanımının gözlendiği saptanmıştır (Bilginer ve ark., 2013).

Pekin'de 136 okulöncesi çocuk ve ebeveynleri ile yapılan araştırmada, çocukların yarısından azının cinsel istismarda bulunanın sadece yabancılar olmadığını bildiği, çocukların % 16'sı gizli dokunmaların bildirilmesi gerektiğini düşündüğü, % 30'dan azının uygunsuz dokunmaya sözel cevap vererek reddetmenin, %20'den azının ise kendi-

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 İlkbahar Yaz

INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

May / June / July / August 2015 Issue: 03 Volume: 02 Spring Summer

JEL KODU: 10-I11-I12-I30 ID:20 K:25

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

lerini kötü durumlara karşı koruma konusunda farkındalıklarının olduğu bulunmuştur. Ayrıca çocuk cinsel istismarı konusunda çocuk-ebeveyn konuşmaları ve ebeveynin eğitim düzeyinin çocukların kendilerini cinsel istismardan koruma becerileri için önemli faktörler olduğu belirlenmiştir. Bu nedenle ebeveynlerin çocuk cinsel istismarı ile ilgili kavramlar hakkında bilgi sahibi olması ve cinsel istismarın önlenmesi konusunda çocuklarıyla iletişim kurmaya teşvik edilmeleri gerektiği bildirilmiştir (Zhang, Chen, Feng, Li, Zhao ve Luo, 2013).

Çocuk cinsel istismarının ciddi sonuçlarının olması ve yüksek prevalans göstermesi nedeniyle son yıllarda çeşitli önleyici çalışmalar geliştirilmiştir. Bu çalışmalardan bir tanesi de yeni geliştirilmiş “Sakin ve Güvenli” adlı web tabanlı eğitimidir. Konu üzerine yapılan bir çalışmada cinsel istismarla ilgili bilgilerin web tabanlı eğitim yolu ile başarılı bir şekilde öğretilebileceği ve önleme konusunda güvenli davranış becerilerinin geliştirilebileceği ve farklı hedef gruplarına (çocuk, ebeveyn, profesyoneller ve potansiyel suçlular) yönelik kullanılabileceğini göstermiştir (Müller, Röder, Fingerle, 2014).

6-17 yaş aralığında en az bir çocukla birlikte yaşayan 1000 ebeveynle yapılan çalışmada, ebeveynlerin çocuklarını uygun yaşta kliplere maruz bıraktıklarında şiddetin 16.9 yaşta, seksin 17.2 yaşta başladığı, ancak daha erken yaşlarda

maruz bıraktıklarında ise şiddetin 13.9 yaşta, seksin ise 14 yaşta başladığı belirtilmiştir. Ebeveynler çocuklarının yaşları büyüdükçe filmleri izlemeleri konusunda daha izin verici davrandıklarını belirtmişlerdir. Hem insan hem de insan olmayan mağdurlara yönelik yapılan şiddete karşı ebeveyn ve çocukların duyarsızlaştığı gözlenmiştir. Ayrıca ebeveynlerin zamanla filmlerde yer alan şiddet ve seksi kabul etme oranlarının arttığı ve her ikisine karşı duyarsızlaştıkları bildirilmiştir (Romer, Jamieson, Bushman, Bleakley, Wang, Langleben ve Jamieson, 2014).

Türkiye’de televizyonda çocukların en çok seyrettikleri saatlerde gösterilen filmlerdeki şiddet düzeyini araştıran bir çalışmada; hafta içi 16:00-21:30, hafta sonu 09:00-21:30 saatleri arasında beş özel televizyon kanalında yayınlanan 80 filmin izlenmesi sonucunda, filmlerdeki fiziksel şiddetin (vurma, yaralama, öldürme) % 13.8, sözel şiddetin (bağırma, tehdit etme, aşağılama) % 10.9 ve psikolojik şiddetin % 8.4 olmak üzere toplamda % 33.1 olduğu belirlenmiştir (Ayrancı, Köşgeroğlu ve Günay, 2004). Doğan ve Kandemir’in (2005) yaptıkları %17’si 0-6 yaş arası % 83’ü ise 7-12 yaş arası çocuktan oluşan toplam 780 çocuğun ebeveynlerini kapsayan araştırmalarında çocukların yarısına yakınının günde 2- 3 saat televizyon izlediği bildirilmiştir.

TÜİK 2013 yılı verilerine göre çocukların bilgisayar kullanmaya ortalama başlama yaşı 8, inter-

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 İlkbahar Yaz

INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

May / June / July / August 2015 Issue: 03 Volume: 02 Spring Summer

JEL KODU: I0-I11-I12-I30 ID:20 K:25

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

net kullanmaya başlama yaşı 9 ve cep telefonu kullanmaya başlama yaşının ise 10 olduğu tespit edilmiştir. Aynı yaş grubu çocukların bilgisayar kullanım oranları % 60.5, internet kullanım oranları % 50.8 ve cep telefonu kullanım oranları ise % 24.3'tür. Bu çocukların haftalık internet kullanım sürelerine bakıldığında ise; % 38.2'si iki saate kadar, % 47.4'ü üç ile on saat arası, % 11.8'i on bir ile yirmi dört saat arası ve % 2.6'sının ise yirmi dört saatin üzerinde kullandığı bulunmuştur.³

Medyada ki şiddetten hayal ile gerçeği tam ayırt edemeyen küçük çocuklar daha fazla etkilenmektedir. Şiddet içerikli sahneleri izleyen çocuklarda korku ve kaygı gelişebilmekte ve bunun sonucu, sık sık ağlama, uyku bozuklukları, kekemelik, tuvalet alışkanlıklarının bozulması, güven sorunları görülme sıklığı artmakta ya da tam tersi çocuk daha saldırgan davranışlar geliştirebilmektedir. Okul dönemi çocuklarda, başarıma duygusu ve rekabetin öne geçtiği, rekabet ederken birbirlerinin kusurlarıyla alay etme davranışına sık rastlandığı bir dönem olması nedeniyle şiddet eğilimi geliştirme açısından riskli bir dönemdir. Şiddet içerikli programları izleyen, yayınlanan programın gerçek dünyayı yansıttığına inanan ve programda ki kahramanı kendisine rol model seçen çocuklarda saldırgan davranışlarda artma görülebilmektedir.

İlköğretim çağını tamamlamış bir çocuk yaklaşık olarak 100.000 kadar şiddet sahnesi ve 8000

ölüm ya da öldürülme sahnesi izlemiş olmaktadır. Ülkemizde yaklaşık 5 çocuktan birinin odasında TV bulunmakta ya da çocuklar TV'nin bulunduğu odada yatmaktadır (Öktem ve ark., 2006).

İlköğretim çağındaki öğrenciler TV izleme alışkanlığının genel olarak kendilerini olumsuz yönde etkilemediğini düşündükleri fakat aynı zamanda televizyonda izlemekten en rahatsız oldukları görüntülerin; “açık saçık ve çıplaklık içeren görüntüler” (% 82.7), “kavga-şiddet görüntüleri” (% 71.1) ile “insanların üzüldüğünü ağladığını gösteren görüntüler” (% 69.3) olduğunu belirtmişlerdir (RTÜK, 2006).

Medya, çocukların bilgi edinme ve ifade etme hakları açısından oldukça önemlidir. Fakat medyanın çocuğun yüksek yararını gözeterek yaşama, gelişme, korunma ve katılım haklarını gözetmesi gerekir. Çocuk Hakları Sözleşmesinin 17. Maddesine göre devlet, çocuğun bilgi edinme hakkını gerçekleştirmeye yönelik olarak medya araçlarının çocuklar açısından sosyal ve kültürel yarar sağlayacak bilgiler yaymasını teşvik etmek ve çocukları zararlı yayınlardan korumakla görevlidir. Ayrıca çocuk haklarıyla ilgili ihlalleri izleme, çocuğun onuruna saygı gösterme, çocuk haklarıyla uyumlu bir çocuk imajı oluşturmali, iyi ve etkin bir yetişkin olabilmesi yolunda kendi kimliğine, kendi dili ve değerleri ile başkalarının kültürel kimliklerine saygıyı geliştirmelidir.

3 (<http://www.tuik.gov.tr>)

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 İlkbahar Yaz

INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

May / June / July / August 2015 Issue: 03 Volume: 02 Spring Summer

JEL KODU: I0-I11-I12-I30 ID:20 K:25

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

Medyada cömertlik, paylaşma, samimiyet, sorumluluk gibi sağlıklı ve insanca davranışlar hakkında destekleyici mesajların yer alması ve rol modelleriyle bunun gösterilmesi çocuğun içinde yaşadığı dünyada kendini güvende hissetmesi ile cesaret, umut ve iyimserlik modelleri sağlamak açısından yararlıdır. Yapılan araştırmada, çocukların barışsever olma, farklılıkları olan kişilere saygı gösterme, yaşamdan zevk alma duyguları doğru medya mesajları ile sağlanabildiği ve geleceğe daha umutla baktıkları bildirilmiştir (Lemish ve Kolucki, 2013).

Sonuç olarak televizyon ve popülerliği giderek artan cep telefonlarını çocukların ebeveyn denetiminden uzak ve sınırsız süre kullanmaları birçok şiddet ve cinsel içerikli programları sansürsüz izlemelerine neden olmakta ve çocukta şiddeti arttırabilmektedir. Ancak doğru kullanıldığında, çocuğun bilgi edinme, eğlenerek öğrenme, keşfetme ve prososyal davranışları model alma konusunda önemli etkilerinin olduğu kabul edilmektedir.

ÖNERİLER

Yaptığımız bu araştırma sonucunda elde ettiğimiz bulgular ve saptanan bazı sorunlar doğrultusunda;

- Öncelikle ailelerin medyayı doğru kullanmaları ve çocuklarını bu konuda takip etmelerine yönelik eğitimler planlanmalıdır.
- Ebeveynlerin teknik araçları kullanma becerilerinin düşük olması nedeniyle çocuklarını

sosyal ağda takip edebilmelerine yönelik üretici firmaların bu cihazların kullanım kolaylıklarını arttırmaları sağlanmalıdır.

- Okullarda verilen medya okuryazarlığı derslerinin daha amaca yönelik olarak geliştirilmesi gerekmektedir. Ayrıca paralel şekilde ebeveynlerin de bu kapsamda neler yapıldığı konusunda okullar tarafından bilgilendirilmesi sağlanabilir.
- Çalışmalar çoğunlukla istismara maruz kalan bireye yönelik müdahalelere ve bu bireyin desteklenmesine yoğunlaşmaktadır. İstismar uygulayanın da rehabilite edilmesi şiddetin önlenmesi için son derece önemli ve gereklidir.
- Erken çocukluk döneminden itibaren çocukların takip edilerek gerekli eğitimlerin verilmesi ve özellikle risk altında olan çocuklara yönelik erken müdahale programları yaygınlaştırılması gerekmektedir.
- Çocukları istismardan korumak için multidisipliner çalışmalar yapmak son derece önemlidir. Bu anlamda; çocuklar-gençler, aileler, eğitimciler, sağlık çalışanları, kamu kurumları, sivil toplum örgütleri, kolluk güçleri, akademisyenler, bürokratlar ve medya ortak çalışmalıdır.
- Geniş anlamda toplumda hassasiyet yaratacak eğitim kampanyaları nın başlatılmalı ve

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 İlkbahar Yaz

INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

May / June / July / August 2015 Issue: 03 Volume: 02 Spring Summer

JEL KODU: I0-I11-I12-I30 ID:20 K:25

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

bu kampanyaların özellikle reytingi yüksek programlarda duyurulması sağlanmalıdır.

KAYNAKLAR

**AKBAŞ, S., TURLA, A., KARABEKİROĞ-
LU, K., SENSES, A., KARAKURT, M.N.,
TAŞDEMİR, G.N., BÖKE, Ö., (2009).** Adli
Makamlarca Çocuk Psikiyatrisi Poliklini-
ğine Gönderilen Cinsel İstismara Uğramış
Çocukların, İstismar Şekilleri, Ruhsal Ve
Fiziksel Muayene Özellikleri. Adli Bilimler
Dergisi, 8: 24-32

**AMERICAN ACADEMY OF PEDIATRICS
(2013).** Children, Adolescents and the Me-
dia. Pediatrics, 132: 958-961. Doi: 10.1542/
peds.2013-2656

**AYRANCI, Ü., KÖŞGEROĞLU, N., GÜNAY,
Y., (2004).** Televizyonda Çocukların En Çok
Seyrettikleri Saatlerde Gösterilen Filmlerdeki
Şiddet Düzeyi (Determining the Violence
Rating in the Movies Displayed at the Time
the Children Watch Television most), Anadolu
Psikiyatri Dergisi, 5: 133-140

AKSAÇLIOĞLU, A.G., (2005). Öğrencilerin
Televizyon İzleme ve Bilgisayar Kullan-
malarının Okuma Alışkanlıkları Üzerine
Etkisi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler
Enstitüsü Bilgi ve Belge Yönetimi Anabilim
Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Ankara

**BART, J., BERMETZ, L., HEIM, E., TRELLE,
S., (2013).** The Current Prevalence of Child
Sexual Abuse Worldwide a Systematic Revi-
ew and Meta-analysis. J Public Health. 58:
469-483, Doi: 10.1007/s00038-012-0426-1

**BEBBINGTON, P.E., JONAS, S., BRUGHA, T.,
MELTZER, H., JENKINS, R., COOPER,
C., KING, M., McMANUS, S., (2011).** Child
Sexual Abuse Reported by an English National
Sample: Characteristics and Demography.
Soc Psychiatry Psychiatr Epidemiol. 46:
255–262, Doi: 10.1007/s00127-010-0245-8

**BİLGİNER, Ç., HESAPÇIOĞLU, S.T., KANDİL,
S., (2013).** Çocukluk Çağı Cinsel İstismarı:
Mağdur ve Sanık Açısından Çok Yönlü Bakış.
Düşünen Adam The Journal of Psychiatry
and Neurological Sciences. 26: 55-64, Doi:
10.5350/dajpn2013260106

**BROWN, J.D., L'ENGLE, K.L., PARDUN, C.J.,
GUO, G., KENNEAVY, K., JACKSON, C.,
(2006).** Sexy Media Matter: Exposure to
Sexual Content in Music, Movies, Television
and Magazines Predicts Black and White
Adolescent's Sexual Behavior. Pediatrics, 117
(4): 1018-1027, Doi:10.1542/peds.2005-1406

COMMON SENSE MEDIA (2013). Zero to
Eight: Children's Media Use in America

**CHRISTAKIS, D.A., ZIMMERMANN, F.J.,
(2007).** Violent Television Viewing During

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 İlkbahar Yaz

INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

May / June / July / August 2015 Issue: 03 Volume: 02 Spring Summer

JEL KODU: 10-I11-I12-I30 ID:20 K:25

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

Preschool is Associated with Antisocial Behavior During School Age. *Pediatrics*, 120 (5): 993-999, Doi: 10.1542/peds.2006-3244

DIAZ, A., SIMANTOV, E., RICKERT, V.I., (2002). “Effect of Abuse on Health. *Arch*”, *Pediatr Adolesc Med*, 156: 811-817

DUBOWITZ, H., (2002). Preventing Child Neglect And Physical Abuse. *Pediatr Rev*, 23: 191-196

FREEDMAN, J.L., SEARS, D.O., CARLSMITH, J.M., (2003). (Çev. Ali Dönmez). Sosyal Psikoloji. İmge Kitabevi, Ankara

GERSHOOF, E.T., (2002). “Corporal Punishment by Parents and Associated Child Behaviors and Experiences: A Meta Analytic and Theoretical Review”, *Psychol Bull*, 128: 539-579

HUESMANN, L.R., MOISE-TITUS, J., PODOLSKI, C.L., ERON, L.D., (2003). Longitudinal Relations Between Children’s Exposure to TV Violence and Their Aggressive and Violent Behavior in Young Adulthood 1977-1992. *Development Psychology*. 39 (2): 201-221, Doi: 10.1037/0012-1649.39.2.201

JOHNSON, C.F., (2000). Abuse and Neglect of Children. (Behrman, R.E., Kliegman, R.M., Arvin, A.M. (eds)., Nelson Textbook of Pediatrics, 16th ed., WB Saunders, Philadelphia

DOĞAN, K.N., KANDEMİR, C., (2005). “Televizyon İzleme Sıklığı, Alışkanlığı ve Tercihlerin Çocuğun Sosyalleşme Süreci Üzerine Etkileri”, 2. Uluslararası Çocuk ve İletişim Kongresi Bildiri Kitapçığı, ss. 1159-1168

KUNKEL, D., FARRAR, K.M., EYAL, K., BILELY, E., DONNERSTEIN, E., RIDEOUT, V., (2007). Sexual Socialization Messages on Entertainment Television: Comparing Content Trends 1997-2002. *Media Psychology*. 9 (3): 595-622. Doi: 10.1080/15213260701283210

LEMISH, D., KOLUCKI, B., (2013). Handbook of Early Childhood Development Research and Its Impact on Global Society (Ed. Britto, P. R., Engle, P.L., Super, C.M.) Oxford

MEJIA, P., CHEYNE, A., DORFMAN, L., (2012). News Coverage of Child Sexual Abuse and Prevention, 2007-2009. *Journal of Child Sexual Abuse*. 21: 470-487, Doi: 10.1080/10538712.2012.692465

MULLER, A.R., RODER, M., FINGERLE, M., (2014). Child Sexual Abuse Prevention Goes Online: Introducing “Cool And Safe” And Its Effects. *Computers & Education*. 78: 60-65, <http://dx.doi.org/10.1016/j.compedu.2014.04.023>

ÖKTEM, F., SAYIL, M., ÇELENK, ÖZEN, S., (2006). Kodlayıcı Eğitim Kitapçığı, RTÜK yayını, Ankara

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 İlkbahar Yaz

INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

May / June / July / August 2015 Issue: 03 Volume: 02 Spring Summer

JEL KODU: I0-I11-I12-I30 ID:20 K:25

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

PETER, J., Valkenburg, P.M., (2011). The Use of Sexually Explicit Internet Material and Its Antecedents: A Longitudinal Comparison of Adolescents and Adults. Archives of Sexual Behavior. 40: 1015-1025, Doi: 10.1007/s10508-010-9644-x

ROMER, D., JAMIESON, P.E., BUSHMAN, B.J., BLEAKLEY, A., WANG, A., LANG-LEBEN, D., JAMIESON, K.H., (2014). Parental Desensitization to Violence and Sex in Movies. Pediatrics. 134: 877-884, Doi: 10.1542/peds.2014-1167

RTÜK., (2006). Televizyon İzleme Eğilimleri Araştırması, Ankara. erişim: <http://www.rtuk.org.tr>.

RTÜK., (2012). Yaşam Boyu Medya Okuryazarlığı Çalıştayı, Ankara. erişim: <http://www.medyaokuryazarligi.org.tr>

SEZER, F., SAĞAY, F., (2014). Bilgisayar Ve Televizyon Kullanımının Lise Gençliği Üzerine Etkisi, ACED Uluslararası Hakemli Aile Çocuk Ve Eğitim Dergisi, 2 (3): 63-75, doi: 10.17359/aced.201439229

STITT, C., KUNKEL, D., (2008). Food Advertising During Children's Television Programming on Broadcast Andcable Channels. Health Communication, 23 (6): 573-584, doi: 10.1080/10410230802465258

SUBRAHMANYAM, K., SMAHEL, D., (2011). Digital Youth: The Role of Media in Development. Advancing Responsible Adolescent Development. New York. Springer Publishing

ŞİMŞEK, F., ULUKOL, B., BİNGÖLER, B., (2004). “Çocuk İstismarına Disiplin Penceresinden Bakış”, Adli Bilimler Dergisi, 3(1): 47-52

ŞİRİN, M.R., (1998). Televizyon, Çocuk ve Aile, İz Yayınları, İstanbul

TAHİROĞLU, A.Y., AVCI, A., ÇEKİN, N., (2008). Çocuk İstismarı, Ruh Sağlığı Ve Adli Bildirim Zorunluluğu, Anadolu Psikiyatri Dergisi 9: 1-7

THOMPSON, D.A., POLK, S., CHEAH, C.S.L., VANDEWATER, E.A., JOHNSON, S.L., CHRISMER, M.C., TSCHANN, J.M., (2015). Maternal Beliefs and Parenting Practices Regarding Their Preschool Child's Television Viewing: An Exploration in a Sample of Low-Income Mexican-Origin Mothers. Clinical Pediatrics 1–9, Doi: 10.1177/0009922815574074. cpj.sagepub.com. Erişim Tarihi: 10.03.2015

TÜİK., (2011). Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması.

TÜİK., (2013). Çocuklarda Bilişim Teknolojileri Kullanımı ve Medya Araştırması

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 İlkbahar Yaz

INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

May / June / July / August 2015 Issue: 03 Volume: 02 Spring Summer

JEL KODU: 10-I11-I12-I30 ID:20 K:25

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

UĞUR, Ç., ŞİRELİ, Ö., ESENKAYA, Z., YAYLALI, H., SADAY, DUMAN, N., GÜL, B., GÜNAY, M., KILIÇ, H.T., GÜL, H., GÜRKAN, C.K., KILIÇ, B.G., (2012). Cinsel İstismar Mağdurlarının Psikiyatrik Değerlendirmesi ve İzlemi: Son Dört Yıllık Deneyim. Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi, 19 (2): 81-86

WARD, L.M., (2003). Understanding The Role of Entertainment Media in the Sexual Socialization of American Youth: A Review of Empirical Research. Development Review. 23 (3): 347-388, Doi: 10.1016/S0273-2297(03)00013-3

WARTELLA, E., ROBB, M., (2011). Historical and Recurring Concerns About Children's Use of the Mass Media. (Ed: Calvert, S.L., Wilson, B.J.) The Handbook of Children , Media and Development. Wiley Blackwell Publishing, England

WILSON, B.J., (2008). Media and Children's Aggression, Fear and Altruism. Future of Children. 18 (1): 87-118

YILMAZ, G., İŞİTEN, N., ERTAN, Ü., ÖNER, A., (2003). “Bir Çocuk İstismarı Vakası”, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Dergisi, 46: 295-298

YÖRÜKOĞLU, A., (1985). “Televizyon, Çocuk ve Saldırganlık” Kitle İletişim Araçları ve Şiddet, Hürriyet Vakfı Yayınları, İstanbul

ZHANG, W., CHEN, J., FENG, Y., LI, J., ZHAO, X., LUO, X., (2013). Neglect Young Children's Knowledge and Skills Related to Sexual Abuse Prevention: A pilot Study in Beijing, China. Child Abuse & Neglect, 37: 623– 630, <http://dx.doi.org/10.1016/j.chiabu.2013.04.018>

ZUCKERMAN, B., KHANDEKAR, A., (2010). Reach Out and Read: Evidence Based Approach to Promoting Early Child Development. Current Opinion In Pediatrics, 22 (4): 539-544, doi: 10.1097/MOP.0b013e32833a4673

ZOROĞLU, S.S., TÜZÜN, U., ŞAR, V., ÖZTÜRK, M., KORA, M.E., ALYANAK, B., (2001). Çocukluk Döneminde İhmal Ve İstismarın Olası Sonuçlarının İncelenmesi, Anadolu Psikiyatri Dergisi 2: 69-78

İNTERNET KAYNAKLARI

<http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=16054>, Erişim Tarihi: 05.03.2015

<http://www.5te1.cocukhaklariizleme.org/avrupa-konseyi-cocuklarin-cinsel-somuru-ve-istismara-karsi-korunmasi-lanzarote-sozlesmesi.html>, Erişim Tarihi: 06.03.2015

<http://www.medyaokuryazarligi.org.tr/documents/program.pdf>, Erişim Tarihi: 08.03.2013

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 İlkbahar Yaz

INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

May / June / July / August 2015 Issue: 03 Volume: 02 Spring Summer

JEL KODU: I0-I11-I12-I30 ID:20 K:25

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

EXTENDED ABSTRACT

Significance and Importance: The subject of increasing sexual abuse towards children in recent years is among the frequently discussed matters in press and media. It is a clear fact that sexual abuse experienced by a child in childhood period which we can call as a shallow period in the sense of sexual development and education will cause a severe destruction on child's little body and world. It is important for every part of the society to adopt a sensitive manner regarding this topic. The perspective of media having the power of informing, notifying, educating, affecting and creating a public opinion concerning this matter is highly important. **Purpose:** The purpose of this study is to make an applied analysis as to the role of media and things-to-do in prevention of child abuse. **Scope:** This research was conducted in the provinces of İstanbul, Ankara, İzmir, Eskişehir, Aydın, Bursa, Diyarbakır, Erzurum and Samsun by collecting statistical information from different institutions and taking into account the population density and the dimensions of crime rates. The research lasted for 37 months. **Limitations:** As the research required high cost and time, it was limited to 9 provinces by collecting statistical information from different institutions and taking into account the population density and the dimensions of crime rates. **Method:** 5-point likert scale and a questionnaire directed to determining the demographic characteristics of participants were used in the research. All participants were randomly selected. Simple Random Sampling was applied in the research. A total of (N=3050) individuals participated in the research. Data obtained from the research were analyzed with SPSS 18 statistics program, reliability and validity were ensured. The value of 0.871 was found as the Cronbach's Alpha coefficient. The research was extended by using Correlation, Anova, Factor analysis, Man Whitney U, Chi-square techniques in the analysis of data obtained from the research. **Findings:** A significant relation has been found between the fact that if parents have knowledge about sexual abuse, they can enlighten their children about sexuality and that parents inform their children regarding how to behave in case of sexual abuse; between child's recognition of their friends and child's sharing an abuse experienced. A significant relation has also been found between parents' following the shares of their children on social media (Facebook, Twitter etc.) and talking to child about sexuality and the practices on preventing the child from sexually

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 İlkbahar Yaz

INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

May / June / July / August 2015 Issue: 03 Volume: 02 Spring Summer

JEL KODU: I0-I11-I12-I30 ID:20 K:25

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

---

explicit programs on media organs. **Conclusion:** Following the study, it has been found that some variables of the participants (age, sex, educational background) are effective in different dimensions (Media violence and fear, media child and education, feeling of trust owned by media on children, media and abuse). Besides, it has been concluded that child's sex is independent from the daily hours of watching TV; however, it is not independent from experiencing sexual abuse, and parents' sex results in differences regarding informing child about how to protect from sexual abuse, following social shares and bringing limitations to use of electronic devices.